

Н.О. Папіжук, магістрантка, V курс, гр. ОАМ-23, ФОФ
Науковий керівник – д.е.н., доц. Д.О. Грицишен
Житомирський державний технологічний університет

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Основою бухгалтерського, управлінського та фінансового обліку природних ресурсів, а зокрема водних ресурсів є законодавчі акти, які дають роз'яснення щодо їх обліку на підприємстві. Головною проблемою є те, що немає нормативного документу, який би чітко вказував на те, яким чином потрібно обліковувати водні ресурси на підприємстві. Саме тому ми розглянемо та проаналізуємо ту нормативну базу, яка існує в практиці. Основними є наступні документи:

1. Водний кодекс України. Прямого впливу на облік водних ресурсів не має, лише зазначає, що підприємства можуть використовувати та обліковувати водні ресурси лише на умовах оренди. Даний законодавчий акт надає визначення водним ресурсам та термінам, що пов'язані; назначає органи влади, що відповідають за забезпечення збереження, раціонального використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, а також охорони прав підприємств, установ, організацій і громадян на водокористування; визначає права та обов'язки водокористувачів; зазначає види та порядок водовикористання; описує заходи охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання;

2. Закон України "Про питну воду та питне водопостачання". Прямого впливу на облік не має. Зазначає, що підприємства питного водопостачання незалежно від форми власності ведуть первинний облік якості та кількості питної води, безстроково зберігають первинні дані та безоплатно надають їх центральному органу виконавчої влади.

3. Указ президента України "Про Положення про Державне агентство водних ресурсів України" також прямого впливу на облік не має. Роз'яснює всі права, обов'язки, завдання Держводагентства України.

4. Наказ "Про затвердження форми державної статистичної звітності N 2-ТП(водгосп)" Визначає строки подання звітності, конкретизує методику заповнення "Звіту про використання води" та галузі, які зобов'язана подавати даний звіт, регулює затвердження і введення в дію форми державної статистичної звітності N 2-ТП(водгосп) "Звіт про використання води" (квартальна) та Інструкцію щодо її заповнення.

5. Податковий кодекс України, нормативний акт, який регулює саме облік водних ресурсів, а точніше податковий облік на підприємствах, бюджетних організаціях, та інших установах. Регулює засади щодо збору за спеціальне використання води, описує особливості подання податкової декларації збору за спеціальне використання води. Інформація про регулювання податкового обліку водних ресурсів, знаходить своє відображення в розділі XVI Збір за спеціальне використання води Податкового кодексу України.

Отже у результаті дослідження нормативно-правової бази обліку водних ресурсів встановлено, що загальну систему регулювання питань обліку, контролю за використанням та забрудненням водних ресурсів існує достатня кількість, та все ж таки залишається невирішеним питання саме бухгалтерського обліку водних ресурсів. На цю проблему нами було запропоновано два шляхи її вирішення: Перший – це створення П(С)БО "Природні ресурси", з об'єктом обліку водні ресурси, в якому б пояснювались всі незрозумілості пов'язані з обліком водних ресурсів, те яким чином їх ставити на баланс, обліковувати та контролювати процес використання. Хорошим варіантом також може стати розширення та удосконалення вже існуючого П(С)БО 30 "Біологічні активи". Згідно з еколого-економічною парадигмою до біологічних активів відноситься вся біосфера. У зв'язку з цим необхідно конкретизувати склад об'єктів, що підлягають бухгалтерському спостереженню та формують природно-ресурсний потенціал України. У Національній доповіді України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі зазначено, що до природно-ресурсного потенціалу включаються: земельні, водні, лісові ресурси; атмосферне повітря; надра і території видобуття корисних копалин; біологічне різноманіття. Отже, і положення та стандарти про бухгалтерський облік 30 "Біологічні активи" має бути удосконалений і містити в собі інформацію, щодо обліку природних ресурсів, тому числі, щодо обліку водних ресурсів. На нашу думку обидва із запропонованих варіантів матимуть позитивний вплив на всю систему обліку водних ресурсів, як на загальнодержавному рівні так і на рівні підприємства.